

JÄRJEKINDEL RAHUPOLIITIKA

NLKP XXV kongressi eel arutleti kodanlikus ajakirjanduses väga elavalt selle üle, mida toob endaga kaasa meie partei järjekordne suurfoorum. Ühed, tegelikult suhteliselt paremini tundvad vaatlajad ja kommentaatorid väljendasid juba siis arvamus, et kongress kõigi eelduste kohaselt kindlalt partei keskkomitee poliitilise kursi ning kujuneb loogiliseks jätkuks rahuprogrammis seatud ülesannete täitmisele. Oli aga palju neidki, kes eelistasid žongleerida igasuguste spekulatiivset laadi arutlustega, ja seda kaugelki mitte alati omaenda initsiatiivil. Lugejas- ja kuulajaskonnale püüti sisendada, et NLKP kongress teeb olulised korrektiivid kogu välispoliitikas. Kõneldi küll NSV Liidu poliitilise kursi jäigemaks muutmise, küll sellestki, et pingelõdvendus oleval ummikusse jooksnud ja Nõukogude Liit kavatses rahumeelekoosseiseteerimise põhimõttest hoopiski loobuda...

Nüüd on siis taas kõik selgesti paika pandud ja nii mõnigi pahatahtlik «oraakel» vähemalt tükiks ajaks vaiksemaks jäänud.

Kogu maailmas jälgiti suure huviga Kremli Kongresside Paalees toimuvat ja praegu ei kahtle vist küll ükski tõsimeelne inimene enam selles, et Nõukogude Liit on oma rahupoliitika absoluutselt järjekindel ning selle õigsuses veendunud.

Soome Vabariigi president Urho Kaleva Kekkonen ütles kongressipäevil Nõukogude ajakirjanikele antud intervjuus, et «NLKP XXV kongressil vastuvõetavate otsuste mõju ulatub kahtlemata kaugele välja-poolse Nõukogude Liidu piire, nagu see oli näiteks NLKP XXIV kongressil vastuvõetud rahuprogrammiga. Selle alusel võitlesid Nõukogude Liidu ja teiste sotsialismimaade esindajad sihikindlalt ja aktiivselt rahu kindlustamise eest. Selle rahuprogrammi tähtsad eesmärgid saavutati põhiliselt käesolevaks kongressiks. Ma ütleksin, et see ei tähenda hoopiski ühepoolset kasu nõukogude rahvale. Olen veendunud, et rahu kindlustamine on toonud kasu kogu inimkonnale».

Meie maa rahupoliitika põhilised ülesanded eelseisvaks perioodiks on kontsentreeritud kokku võetud partei kongressil heakskiidetud NLKP Keskkomitee aruande I osa neljandas alapunktis pealkirja all «Rahu ja rahvusvahelise koostöö, rahvaste vabaduse ja sõltumatuse eest peetava edasise võitluse programm». Sisuliselt on tege-

mist partei XXIV kongressil esitatud rahuprogrammi orgaanilise jätkuga ja edasiarendusega.

Millised siis on laiendatud rahuprogrammis sisalduvad ülesanded ja kas nende täitmine on reaalne?

ESITEKS — pidevalt tugevades sotsialistlike riikide ühtsust ja arendades igakülgselt koostööd uue ühiskonna ehitamisel suurendada nende aktiivset ühist panust rahu kindlustamisse.

Selle väga sügavmõttelise teesiga rõhutatakse veelkord tõe, et võitlus rahu eest on sotsialismi eest peetava võitluse oluline koostisosa.

TEISEKS — taotleda üha kasvava võidurelvastumise lõpetamist. Siin on tegemist konkreetsete ülesannete kompleksiga, kusjuures mitte juhuslikult pole esiplaanile seatud NSV Liidu ja USA vahel pikemaajalise kokkuleppe sõlmimine strateegilise relvastuse piiramiseks ja vähendamiseks. Sellekohased läbirääkimised toimuvad praegu Genfis, kuid optimismi kõrval ei tohiks ka mööda vaadata konservatiivsete jõudude märgatavast elavnemisest Ameerika Ühendriikides, mis ilmekalt avaldub just nüüd, valimiste-eelses kampanias.

Teiste, võidurelvastumise lõpetamise ja desarmeerimisega seonduvate ülesannete hulgas nähakse programmis ette sõlmida rahvusvahelised lepingud tuumarelvakäsete üldiseks ja täielikuks lõpetamiseks, keemiarelvade keelustamiseks, hävitamise kohta, uute massihävitusrelvaliikide ja -süsteemide väljajärendamise keelustamiseks, samuti selleks, et keelustada looduskeskkonna mõjustamine sõjalistel või muudel vaenulikel eesmärkidel. Kõik nimetatud küsimused olid NSV Liidu initsiatiivil hiljuti arutusel ÜRO Peaassambleel, kes tegi rahvusvahelisele desarmeerimiskomiteele ülesandeks töötada välja kooskõlastatud lepinguprojektid. Praegu desarmeerimiskomitee nende küsimustega tegelebki. Ka on programmis ette nähtud uute sammude astumine Kesk-Euroopas relvajõudude ja relvastuse vähendamise läbirääkimiste aktiveerimiseks (kõne-lused toimuvad praegu Viinis), taotleda riikide sõjaliste kulutuste vähendamist ja ülemaailmse desarmeerimiskonverentsi peatset kokkukutsumist. Muide, viimatimärgitud küsimus oli meie maa initsiatiivil samuti arutusel ÜRO-s, leidis seal head kõlapinda ja nüüd tegeleb konverentsi ettevalmistamise probleemiga juba ÜRO erikomitee.

KOLMANDAKS — olemasolevate sõjakollete likvideerimine. Eelkõige puudutab see Lähis-Ida. Uudne on seejuures ettepanek arutada koos Lähis-Ida probleemi reguleerimisega ka küsimust võidurelvastumise lõpetamisest maailma selles piirkonnas.

NELJANDAKS — süvendada rahvusvahelise pinge lõdvendamist, riikidevahelist koostööd. Spetsiaalselt rõhutatakse vajadust taotleda üleuroopalisel nõupidamisel lõppakti täieliku elluviimist, mis väga veenvalt kummutab mõnel pool kodanlikus ajakirjanduses levitatavad väited nagu polekski Nõukogude Liit huvitatud Helsingis heakskiidetud lõppakti kõigi sätete täitmisest.

VIENDAKS — saavutada julgeoleku tagamine Aasias. Mõistetavalt pole see kerge ülesanne, ent samas peaks olema selge, et mida rohkem riiki seda ühiselt taotleb, seda suuremasse isolatsiooni satub pingelõdvendusele vaenulik mauism.

KUENDAKS — taotleda ülemaailmse lepingu sõlmimist rahvusvahelistes suhetes jõu mitterakendamise kohta. See on täiesti uus ettepanek. Head kogemused kahepoolsete kokkulepete näol ja ka Euroopas tervikuna on olemas, seepärast võib arvata, et ka see Nõukogude Liidu initsiatiiv leiab laias maailmas soodsat kõlapinda.

SEITSMENDAKS — koloniaalsüsteemi jäänuste, rahvaste ebavõrdsuse, kolonialismi- ja rassismikollete täielik likvideerimine. Praegused sündmused Aafrika lõunaosas, aga ka viimaste aastate arengusuund tervikuna osutavad ilmekalt sellegi ülesande lahendamise perspektiivikusele.

KAHEKSANDAKS — taotleda diskrimineerimise kõrvaldamist rahvusvahelises kaubanduses, ebavõrdsuse, diktaadi ja eksploateerimise ilmingute likvideerimist rahvusvahelistes majandussuhetes. Siin on ees veel suur tööpõld nng võib eeldada, et sotsialistlike riikide ja arengumaade ühisrinne aitab paljuski neid probleeme kiiremini lahendada.

Niisiis võimaldab NLKP XXV kongressil kavandatud laiendatud rahuprogrammi põguski analüüs teha järelduse, et meie maa rahupoliitika on järjekindel ning seatud ülesanded realistlikud.

GABRIEL HAZAK teadusliku kommunismi kateedri v.-õp.

Stipendiaadid

1975/76. õ-2. kevadsemestril saavad V. I. Lenini nimelist stipendiumi TÕNU ARULAANE (LI-81), HERGI KRUUSIMAA (KÜ-81), VLADIMIR GROMOV (AK-67), TÕNU RAAG (MP-81), TIJU SOONURM (EE-101), ROODE LIAS (TE-101), HANNO ROETLA (TI-81). Vabariiklikke nimelisi stipendiume saavad TOOMAS PEEK (LR-101), LIIDIA GORBUNOVA (KA-107), LIIS STAVITSKI (TI-101), PEETER MANITSKY (MA-101), PRIIT VILBA (ET-101), AIME RONG (TI-81), HILLAR OORN (LE-81).

KROONIKA

NSV Liidu Kõrgema ja Keskerihariduse Ministereiumi autasu «Heade töötulemuste eest» vääriliseks tunnustati meie insti-

tuudist ehitusmehaanika kateedri juhataja dots. EMMA JÕGI, füüsika kateedri juhataja dots. TAISSIA TROFIMOVA ja poliitilise ökonoomia kateedri dotsent OLGA PÖDER.

Sotsialistlik võistlus

Viimastel aastatel on kogu Nõukogudemaal hoogustunud sotsialistlik võistlus. Ka TPI-s on välja arendatud sotsialistliku võistluse süsteem, mis haarab instituudi kõiki tegevusalasid. Võistlus on kujunenud kogu kollektiivi mobiliseerivaks ja edasiviivaks jõuks nii töötajate kui ka üliõpilaste kommunistlikul kasvatamisel, õppetöö täiustamisel ja teadusliku uurimistöo tõhustamisel.

18. veebruaril tegi instituudi sotsialistliku võistluse komisjon kokkuvõtteid. Selgusid 1975. aasta parimad.

Teaduskondadevahelises võistluses tehti erinevalt eelmistest aastatest kokkuvõtteid kahes grupis: **profileerivad ja mitte-profileerivad teaduskonnad**. **Profileerivatest teaduskondadest** olid õppetöös paremad majandus-, keemia- ja ehitusteaduskonnad. Pedagoogilise kaadri kvalifikatsiooni ja selle kasvu paremad näitajad olid ehitus-, keemia- ja majandusteaduskonnad. Teadustöös osutus parimaks elektroautomaatikateaduskond, järgnesid keemia- ja ehitusteaduskonnad. Metoodilise tööga paistsid silma majandus-, mehaanika- ja elektroautomaatikateaduskonnad. Ühiskondlik-poliitilises tegevuses oli ülekaalulalt esimene majandusteaduskond, järgnesid keemia- ja võrdsete aktiivsuskoefitsientidega elektroenergeetika- ja ehitusteaduskonnad.

Nii arvnäitajate kui ekspert-hinnangute põhjal tuli üldkokkuvõttes neljandat aastat järjest teaduskondadevahelises sotsialistliku võistluse võitjaks **KEEMIATEADUSKOND**. Teiseks jäi majandusteaduskond, kolmandaks ehitusteaduskond. Arvestades keemiataaduskonna häid tulemusi kogu viisaastaku vältel, otsustati teaduskondadevahelise sotsialistliku võistluse rändauhind jätta keemiataaduskonnale.

Mitteprofileerivatest teaduskondadest tuli sotsialistlikus võistluses esimeseks ühiskonnateaduste teaduskond. Eelmisel aastal oli selles grupis parim üldteoreetilise õppeainete teaduskond, kes seekord jäi teiseks. Kolmanda koha sai Kohtla-Järve üldtehniline teaduskond.

Kateedritevahelises võistluses tehti kokkuvõtteid kahes voorus. Esmalt selgitati välja iga teaduskonna parim kateeder, need omakorda konkureerisid instituudi parima kateedri nimetu-sele. Teaduskondade parimateks

osutusid orgaanilise keemia, automaatika, elektrisüsteemide, masinaehituse tehnoloogia, ehitusmehaanika, informatsioonitöötlemise, orgaanilise keemia ja automaatika kateedrid. Teadustöös olid kindlalt ja suure edumaaga teiste ees kolm esimest informatsioonitöötlemise, orgaanilise keemia ja automaatika kateedrid. Ühiskondlik-poliitilises tegevuses osutusid aktiivsemateks teadusliku kommunismi, elektrisüsteemide ja ehitusmehaanika kateedrid. Nagu eeltoodust näeme, oli kateedritevaheline võistlus väga tasavägine. Lõppkokkuvõttes tuli esimeseks teadusliku kommunismi kateeder, teiseks orgaanilise keemia ja kolmandaks masinaehituse tehnoloogia kateeder.

Teadusliku uurimise laboratooriumide vahelises sotsialistlikus võistluses osales seekord 12 laboratooriumi. Kokkuvõtteid tehti siingi nii arvnäitajate kui ka ekspert-hinnangute alusel. Summaarse aktiivsuskoefitsiendi kindlaksmääramisel võeti arvesse arvnäitajad neljas grupis: kaadrid, teadustöö, side õppetöoga ja ühiskondlik-poliitiline tegevus. Esimeseks tuli pulbermetallurgia laboratoorium, teiseks insenerensümoloogia uurimisgrupp, kolmandaks põlevkivikeemia ja sünteesi laboratoorium.

Isemajandavate allasutuste vahelises võistluses sai teist aastat esikoha konstrueerimis-eksperimentaalosakond, olles parim nii töönäitajate kui ka ühiskondlik-poliitilises tegevuses. Teiseks tuli arvutuskeskus, kolmandaks trüki- ja kirjastusosakond.

Kõige arvukama grupi, kus osalejaid oli 15, moodustasid **administritevahelised osakonnad ja allasutused**. Peaegu võrdse summaarse aktiivsuskoefitsiendiga tulid arvnäitajate osas esimesteks kaadriosakond, raamatukogu ja TU Sektor. Seda järjestust ei muutnud ka ekspert-hinnangud.

LAINA HANSALU TPI ametiühingukomitee esimees

Kunstnike kool

25. veebruaril alustas tööd kunstnike kool, mille eesmärgiks on tipkatele õpetada korrektset kirjutamist ning plakate kujundamist. Kooli lõpetanud on suurteks abimeesteks kõikidele klubidele, sektoritele, komisjonidele. Kõrgkoolis on ju alati vaja teha reklaamplakateid ja kuulutus.

Esimesel korral oli kirjandustihuvilisi koos oma veerandsada. Kahjuks jäi seekord õppus ära. Teist korda saime kokku 3. märtsil, ka nüüd polnud meid vähem. Seekord saime esimese õppetunni. Õppisime groteskkir-

ja, mis on küll kõige lihtsam kiri, kuid alguses ei tahtnud tähed kuidagi nii välja tulla, nagu vaja oleks. Aga üks harjutamine teeb meistriks.

Nüüpaalu veel neile tudengitele, kes kunstnike kooli veel ei jõudnud: me käime koos igal kolmapäeval kell 15.00 kolmandas korpuses joonestussaal (AIII-402). Meie juhendajaks on sm. Pääsuke.

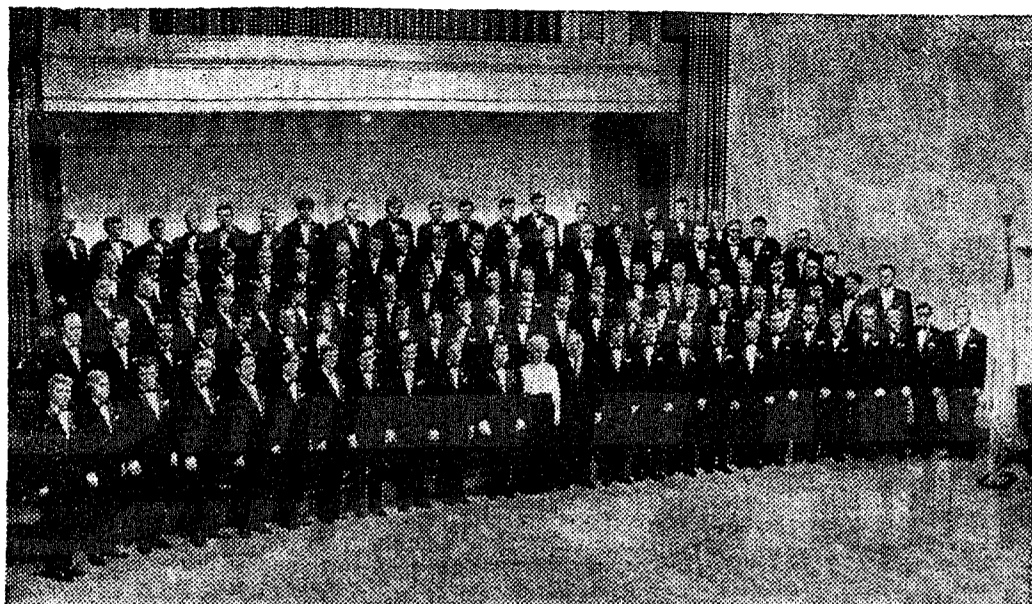
Tulge julgesti, sest praegugi pole veel hilja alustada.

EPP TUI TI-41

«NII TUĞEVAD KUI KALJUD

SÜNNIPÄEVAKS

Nad on peaaegu ühevanused, instituut ja instituudi mees-koor. Mõlemad parimas meheas.

Laulab sada meest. See pole saja mehe lihtne summa, vaid tiiesti uus kvaliteet, kõrge kunstilise tasemega meeskoor, mis on sündinud ja kasvanud tahte, talendi, raudse distsipliini ja veel millegi, tabamatu, sulamina.

Koor on oma kolmekümmendaks sünnipäevaks saavutanud taseme, mil kõige suuremad ja raskemad ülesanded täidetakse hästi, mängleva kergusega. Võib arvata, nagu tuleks kõik ise-enesest, pingutusteta. Kes aga meeskoori lähemalt tunneb, see teab, et nii kunstiline kui ka organisatsiooniline hea tase on saadud visa töö, eneseületamise, nii paljustki loobumise ja vahel lausa kivi kandmise vaevaga.

Vaatamata kolmekümnele eluaastale on koor poisikeselikult üllatusvõimeline. Peale laulmise on mehed võimelised üledu- kalt esinema mannekeenidena moedemonstratsioonil, jalgpall- luritena..., kõike ei teagi, millega nad veel võivad üllatada.

On tore, et sünnipäevaks laulsid mehed välja nii hinnatava kingi nagu laureaadiitli koorifestivalil «Tallinn-75». Võime öelda, et meie meeskoor on nüüd rahvusvahelise tasemega. Tollet meeliilendaval kontserdil, kus lauldi laureaadiitlile, ütlesid Moskva muusikainimesed pärast meie meeste esine- mist: need tehnikamehed laulavad nagu tõelised professionaa- lid.

Jätke samas vaimus!

LAINA HANSALU
TPI ametiühingukomitee esimees

KOHTUME TAAS KONTSERDISAALIS

«Nii tugevad kui kaljud suu- res meres...» — need sõnad on nüüd juba kolm aastakümnet märkinud TPI Akadeemilise Meeskoori kõiki pidulikke sünd- musi. Kolmkümmend aastat pole muidugi teab mis kõrge va- nus, kuid üliõpilaskoori elus on see kahtlemata iga, mis lubab rääkida oma ajaloost ja välja- kujunenud traditsioonidest. Ajalugu aga ulatub aega, mil paljud meie koori praegused liikmed ei olnud veel ilmaval- gust näinudki.

Mis mahub kolmekümnesse te- gevusaastasse? Lühidalt on vä- ga raske vastata, sest esialgse vähem kui kahekümnemehe- lise koori (õigemini suure meesan-

sambli) asemele on kasvanud enam kui sajaliikmeline mees- koor ja kasvuaastad on olnud tegevusrohked. Koor on ühen- danud vabariigi suurima kõrg- õppeasutuse lauluhuvilise mees- pere selliseks kollektiiviks, kust on kahju pärast kooli lõpetamist lahkuda. Sageli on koorist läinud mehed öelnud, et koos lauldud aastad on olnud nende elus ühed toredamad. Ei näe põhjust kahelda nende sõnade siiruses.

Koori repertuaar on aja jook- sul muutunud märksa raske- maks ja huvitavamaks. Vanade tuntud koorilaulude kõrvale on kindlalt asunud uued, kaasaeg- se helikeelega teosed, mille et-

tevalmistamine nõuab nii diri- gentidelt kui koorilt suuri jõu- pingutusi ja higi. Eks nii mõni- gi meist ole hooaja lõpul mõl- nud: aitab, enam ei tule. Aga kui jõuab kätte esimese harju- tuse aeg uuel hooajal, oleks na- gu midagi kadunud ja leidma tullakse seda jällegi ühistest proovidest ja ettevõtmistest. Kui mõni vanem lauluvend ei tihka enam tulla, et vana või nii, siis mõne aja pärast läheb ta ikka- gi — kui mitte meie, siis mõn- da teise koori. Ollakse lihtsalt harjunud laulma, ei osata ega tahetagi laulu millegi muuga asendada. Küllap nii peabki olema, sest ilma sellise vajadu- seta ei saaks me ju rääkida oma

laulupidude traditsioonist või kõrgest laulukultuurist. Eks meiegi koori ülesanne ole huvi äratamine laulu ja muusika vastu. Omalt poolt on igaüks meist selleks kaasa aidanud. Tahaksime näha, et hooaja al- gul tuleks nii palju noori tuden- geid sooviga kooris laulda, et oleksime sunnitud korraldama konkursi. Seni on meie ridade kasv olnud küllaltki aeglane.

Tegevusaja jooksul on koor pakkunud laulukülakosti mit- mel pool meie vabariigis, väljas- pool seda ja ka raja taga. Loo- dame, et meie kontserdigeo- graafia veelgi laieneb, sest käi- dud ja käimata kohtade suhe on veel väga väike.

Iga-aastane aruandekontsert on meie jaoks alati erutav sünd- mus. Samal ajal nõuab see ka suurt tööd, sest publik ootab alati midagi uut. Tahame omalt poolt pakkuda kõike, mida suu- dame. Kui hästi või halvasti see meil õnnestunud on, eks seda tea teie, kallid kuulajad, pare- mini. Mõne aja pärast kohtume teiega taas kontserdisaalis — meie laval rambipalavikus ja teie saalis ootamas. Veel hetk ja juba lähemki lahti:

«LAUL SEE OLGU ME TUN- NETE KAJA...»

JÜRI PÜSS
TPI AM president

Proovist proovini

Peagi on juubelpärijas Su pea. Ei taha uskudagi, et nii noore mehe poole tuleb juba aukart- likult vaadata — ikkagi juubi- lar!

Kui aga seista kindlalt maa peal, siis ütlen, et oled mees na- gu mees ikka. Näen Sind alati ettevõtliku ja lustlikuna. Taga- si mõeldes meenuvad ehk Sul- le endalegi ühised koosviibimi- sed «Tuljakus», veepeol, Saku külapeol, instituudi taidlejate päeval, ettevõtmised ühisel tööl Glehni lossis.

Sinu pärisosaks on ja jääb laulmine. Tore, et Sul on jät- kunud tahet ja jõudu kanda laulutungalt poisikesepõlvest täismeheni, koolipingist teadu- setemplini. Selle tunglaga oled sütitanud teisi ja jäänud ise eredana särama. Värskest mee- nub koorifestival «Tallinn-75», kus Sinu edu kroonis laureaadi nimetus.

Vaibumatu viisikatkena heli- seb kõrvus ja südames «Kevade tunne». Ennastunustuse viiv on Sinu hooone «Tamm- tammeke». Kuigi näib, et lagi on juba käes, tean, et tõeline lau- lumes ei lase ennast sellest meelitada. Ainult töö ja veel- kord töö: esmaspäevast kolma- päevani ja sealt jälle esmas- päevani, proovist proovini kuni ime sünnini — baritonide, teno- rite ja basside ühtse sulamini maestro Ants Uleoja taktikepi all.

Jätkegu Sul alati soovi kuula- jaid mehise lauluga köita ja an- da ka meile huumorimeelt, mil- lest Sul endal vaevalt puudu tuleb!

Tagasihoidlik kniks ja tugev käepigistus ja ega väike musigi paha tee.

NOOREM SÖSAR

* 10 aastat visa tööd on Glehni lossi välisilmele peaaegu lõpliku kuju andnud.

Usaldus hoida tuld

● Võit koorifestivalil tõi kaasa ka laulupeotule usaldamise TPI AM kätte.

LAULUSÖSARATELT

GAUDEANUS IGITUR...

Niisiis, olgem rõõmsad! On ju seljataha jäänud kolmkümmend edukat lauluaastat. Olite esime- ne üliõpilaskoor Tallinnas, see- ga vanem vend ja eeskuju kõi- gile teistele tudengikoorigele. Oppida on olnud teilt palju. Austust väärivad teie energia ala- ti ja igal pool võidelda oma koo- ri hea nime eest, püüid otsida uut, kaasa lüüa kõigele põne- vate.

VIVAT ACADEMIA...

On suur au kanda akadeemi- lise koori nime. Teie kooris on tudengite tulisus ühendatud õp- pejõudude ja inseneride soliid- susega. Tundub, et ideaalne koosseis nii muusika tegemiseks

kui ka muudeks ettevõtmisteks. Kõrge nimetus kohustab. Kas ei peaks aga kollektiivis rohkem tähelepanu pöörama ka muusi- kalise silmaringi laiendamisele? Praegu võib veel üpris harva näha TPI AM lauljaid sümfo- niakontserdil, rääkimata teis- te kooride ülesastumistest. Jul- gen arvata, et nii mõnigi mees- koori laulumees lõpetab TPI, ilma et oleks juhtunud oma ma- ja naiskoori kontserdile.

Järgitus truuduses oma koori- le ei tohiks unustada ka tähele- panelikkust teiste kooride vas- tu. Ometi pidi TRÜ Naiskoor festivali «Tallinn-75» eelvoorus ootama laval mitu minutit esi- nemisvõimalust, sest lava taga juubeldas ju TPI AM.

Tilk tõrva, nagu öeldakse, aga see pole paha pärast, vaid otse vastupidi, sest öeldakse ju ka: tõelist sõpra tunnend kriitikast. Seepärast mõelgem järgmisel 30 aastal rohkem teistelegi laulu- sõpradele, sest laulame ju: «Vi- vat membrum quodlibet...».

VIVAT ET RESPUBLICA...

Olete jõudnud soliidsesse ik- ka. Nüüd peaksid järgnema suu- red teod paljude üliõpilaskollek- tiivide liitmiseks. Las tiivustab kas või Tartu tudengite ilus algatus üliõpilaskoolilaudude or- ganiseerimisel. Olete ju nüüdki eeskujuks paljude huvitavate ideede väljamõtlemisel ja ellu- viimisel.

TPI AN vilistlane

* TPI AN on meeskoori ikka heade soovide ja suveniiridega pikematele reisidele saatnud. Seekord algab sõit Ungarisse.

SUURES MERES...»

PEADIRIGENT

Harjutused on vähemalt kaks korda nädalas, algus alles pool üheksa õhtul. Nõnda juhtubki, et sageli on meestes tunda väsimust seljataha jäänud tegevusrohkest päevast instituudis või mujal tööl. Nii peab koori ette astuv dirigent olema alati valmis topeltkoormuseks: kõigepealt on vaja meestesse elavust ja kaasaelamist sisendada ja alles siis laulude õpetamisega vaeva näha.

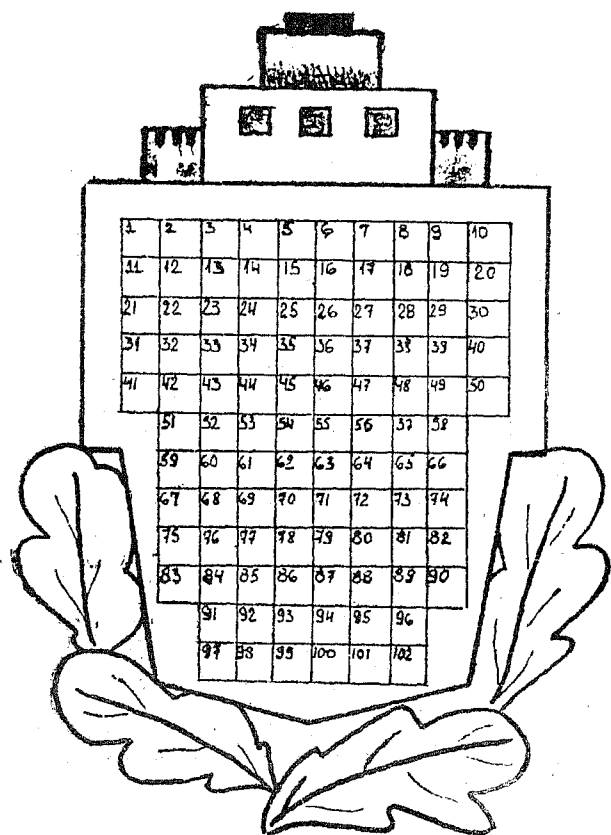
See nõuab erksat meelt ja teravat keelt. Mitte iga laulja ei taipa kohe, kui kõva häält ta peab parajasti tegema või millise tundega üht või teist nooti laulma. Vahel näeb mõni mees rohkem vaeva silmade lahti-

hoimise kui lauluõppimisega, teine aga leiab, et on paras aeg õhtustesse ajalehtedesse piiluda. Igatihe jaoks peab dirigendil sobiv sõna kui varnast võtta olema. Eks pea lühidalt ja kurjaltki ütleva, kuid enamasti on huumoriga lause või piitlik väljend paremini oma kohal.

TPI AM peadirigendil, Eesti NSV teenelisel kunstitegelasel ANTS ÜLEOJAL jätkub nii naljasoont kui fantaasiarikkaid võrdlusi. Seal ta tulebki, muhe nägu ees. Juba kõlab tervitu optimistlikult ja virgutavalt. Pintsak lendab toolile või klaverinurgale, käised kääritakse üles ja tõsine (!) harjutus läheb lahti...

...poisid, on tarvis, et te mõistusega laulaksite, mitte toruga;
...andke natuke värvi ka, teil on see hääl sirge nagu vihma-veetoru — keerake talle mõni jõnks sisse;
...laula kõik noodid eraldi nagu viitnerijupid;
...see noot on teil hea, kus midagi laulda pole;
...mõni koht oleks nagu tuttavast laulust, kuid valedest nootidest pole ial puudust;
...laula nii, et ei peaks voolikuga kogu aeg häält välja imema;
...mul on tunne, et «Spordilehes» pole seda laulu kirja pandud;
...iga mees laulab seda, mida soovib, aga mitte seda, mida Heino Lemmik soovib;
...sinul selgub liiga aeglaselt — alles õhtuks, aga hommikul peab juba selge olema;
...püsti! TPI meeskooris laulavad mehed, kes püsti jõuavad seista, kes enam ei jõua, peab ära minema;
...näpi kannelt, ära lase püssiga;
...vaadake, mis nägu Jüri «forte» ajal on — nagu oleks kap-sapea tervelt alla neelanud;
...nii võid ainult ümra hirmutada;
...nagu härjavärsid: sabad maas, sarv puu sees ja üldse järe-le ei tule;
...see ei pea tulema nii, nagu hüüaks vanaema õue pealt söö-ma;
...vaat siin pead olema nagu veltveebel, korja keel hamba-august ära;
...see on nagu paberist pardi hääl;
...seisad nagu ausammas ja teed «prääks»;
...katsuge laiema «i»-ga, see on nagu 40-numbrine;
...lõpeta ise õigel ajal ära, muidu jääd kuni surmani un-dama, kui keegi kätt sulle suu peale ei pane.

MOTOT LEIDMA!

1.-13. C. Orffi kooriteos, mida on ette kandnud TRÜ Naiskoor ja TPI AM. 13.-25. TPI AM asutaja-dirigent (ees- ja perekonnanimi). 25.-43. T. Vettiku koorilaul, pühendatud TPI AM-le. 43.-50. Laulupidude üld-juhte, TPI AM auliige, koorile pühendatud laulu «Viies ratas» autor (perekonnanimi). 50.-60. Eesti vanema põlve ooperilauljad, TPI AN ja AM häälesaadja (ees- ja perekonnanimi). 60.-66. TPI AM endine presi-dent, koori auliige (perekonna- ja eesnimi). 65.-76. ENSV heilooja, endine TPI AM liige, (ees- ja perekonnanimi). 76.-86. TPI ehitusala õppejõud, TPI AM esimene president (ees- ja perekonnanimi). 86.-94. TPI AM traditsiooniline ja populaarne üritus. 94.-102. Üritus, kus kos-monaut German Titovi lennutasid TPI AM laulumehed.

Õigel lahendusel saame järgnevais ruutudes olevaist tähtedest koori moto esimese rea:

20 - 2 - 26 - 36 - 47 - 31 - 43 - 16 -
94 - 53 - 102 - 86 - 76 - 61 - 73 - 43 -
78 - 51 - 29 - 46 - 22 - 13 - 63 - 55

□ Lahendused palume jätta TPI (Ehitajate 5) valvelauda TPI AM ni-mele, lisades oma nime ja aadressi. Õigesti lahendajate vahel loositakse 17. märtsi õhtul välja kolm priipääset 19. märtsil «Estonia» kontserdi-saalis toimuvale TPI AM 30. aastapäeva kontserdile.

● **Perekonnanimi**
Neid on enamasti alati olnud kirjas üle saja. 1965. a. näi-tekts 137, tavaliselt siiski mõne-võrra vähem, praegusel juubeli-hooajal — 118.

● **Eesnimi**
Ka neid on palju, alates Aadost ja lõpetades Üloga. Hu-vitav on aga märkida, et eesni-mede arv pole praktiliselt sõl-tunud ei vanemaks saamisest ega meeste üldisest arvust koor-is. Nii 1959., 1965 kui 1968. a. oli kooris 67 eri eesnime ja ainult juubeliaastal on millegi-päras 2 nime vähemaks jäänud. Võidukäiku on teinud Toomas (praegu 8 laulumeeest). Antsu-sid on 7 ja kui peadirigent juurde arvata, siis ei olegi pä-ris selge, kes esikohale jääb. Seni pidevalt esikohal olnud

osas on kõige paremas seisus baritonid.

● **Parteilisus, kuulumine ÜLKNÜ-sse**
NLKP liikmeid ja liikmekan-didaate on 12 ehk 10%, kommu-nistlikke noori 53 ehk 45%. Siin-gi on olnud viimaste aastate areng tõusvas suunas.

● **Amet**
Igatahes mitte laulmine, kui-gi ka see on raske töö ja hinda-jad peavad tähtsasti tulemust professionaalsele lähedaseks. Põhiliselt ikka ehitaja. Nii sel-letõttu, et insenere ja üliõpilasi on kooris kõige rohkem ehitus-erialadelt kui ka seepärast, et juba 10 aastat on kestnud visa töö Glehni lossi ehitusel. Hoone ise on nüüd juba päris olemas

läbi 1,7 kg võrra, nii et 77,1 kg ongi iga mehe kohta järele jää-nud. Paistab, et viimaste aasta-te tõsised pingutused nii laulu-, ehituse- kui ka spordirindel (suusapäevad, rattamatkad jt.) on ülelligset rasva tublisti ära kulutanud.

● **Keelteoskus**
Suurem asi pole. Eriti annab see end välisreisidel tunda. Siis-ki on laulud kõlanud rohkem kui kümnes keeles. Juubeli-kontserdiks loodame ka slovaki keelega hakkama saada.

● **Kas suitsetad?**
Iga aastaga ikka vähem, kui-gi viimased 8 aastat mittesuitse-tajate protsenti ainult 1 võrra suurendasid. Peaasi aga, et suund on tervislik ja praegune

MISSUGUNE SA OLED?

Reinud jagavad praegu koos Tõnudega 3.-4. kohta. Ka Jaa-nisid, Matisid, Ennused, Jaaku-sid ja Tiitusid on mitmeid.

● **Vanus**
Keskmiselt saab ainult 28 aastat ja 3 kuud kokku. See on siis koori ajaloos esimene juu-bel, kus enamjagu laulumehi on nooremad kui koor ise. Hääle-rühmadest on noorem II tenor — 27 aastat 3 kuud ja vanimaks bass — täpselt 29 aastat. Aasta-tega on siiski ka laulumeeeste vanusele tasapisi lisa tulnud, 1968. a. andis see kokku natuke üle 27 aasta.

● **Lauljastaaž**
Üle 23 ja poole ei paku keegi välja, mitmed mehed pole aga veel koori liikmeks vastuvõtmis-enigi jõudnud. Keskmiselt teeb välja 7 aastat — just nii palju, kui tuleb igatüüpi laulda, et saa-da teeneliseks liikmeks. Seega võiks staaži poolest koori tervi-kuna juba teeneliseks pidada, kuigi II tenoril jääb veel pool aastat puudu. Viimase 8 tege-vusaasta jooksul on lauljastaaži keskmiselt poolteist aastat juur-de tulnud.

● **Haridus**
Nagu eelnevast ise arvata võite — enamasti kõrgharidus (sealhulgas ka teaduste kandi-daadid), suur osa aga rühkimas kõrghariduse poole. See küsimus teeb natuke murelikuks, sest noori tudengeid võiks igal aastal palju rohkem tulla, takistu-si pole seni igatahes tehtud. Juubelihooaeg on selles suhtes natuke rõõmustavam, kuid küm-mekond tudengit igalt kursuselt on siiski vähevõitu. Üliõpilaste

ja selle lõplik valmisaamine ei ole sugugi enam mägede taga.

● **Autasud**
Kõiki üles lugeda läheks pal-juks. 2 ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja (1947. a. ja 1956. a.), NSVL Rahvamajanduse Saavutuste Näituse aukiri (1963. a.), Ungari RV Rahvahariduse Instituudi aukiri (1967. a.), Iko-ha diplom juubelilaulupeo võis-tulaulmiselt (1969. a.), ENSV Ametiühingute Nõukogu aukiri (1970. a.), aukirjad ENSV Kõr-gema ja Keskerihariduse Minis-teriumilt (1970. ja 1975. a.), laureaadidiplom koorifestivalilt «Tallinn-75», aukiri ELKNÜ Keskkomiteelt (1975. a.).

● **Viibimine välismaal**
1967. a. kontserdireisil läbi Poola RV, SDV, Tšehhoslovak-ia SV, Austria, Ungari RV ja Jugoslaavia SFV. 1973. a. turis-mi- ja õppereisil Tšehhoslo-vakkia SV-s. 1975. a. festivali-külalisena ning sellest osavõt-jana Ungari RV-s.

● **Pikkus**
Keskmiselt 179,8 cm ehk ter-velt 0,6 cm rohkem kui 1968. aastal. Üksikult mõttes läheb aga tarvis mõõdupuud alates 168 cm-st kuni 194 cm-ni. Veel näitab statistika, et ka laulja-tega on nagu oreli viledega: lü-hemad-väiksemad teevad peene-mat häält, pikemad-suuremad vastupidi. Igatahes on bassidel suurem osa üle 180 cm pikad ja I tenoritel suurem osa alla 180 cm.

● **Kaal**
Viimasel ajal huvitaval kom-bel vähenenud, pealegi keskelt-

63% mittesuitsetajaid on ka pa-ras ülekaal.

● **Millega veel vaba aega sisustad?**
Spordin, mängin pille või kuulan muusikat, kogun märke ja marke ning paljusid muid asju, rändan ringi ja teen pilte, hoolitsen aia, auto ja perekonna eest, teen üht-teist veel ja kui aega üle jääb, siis nikerdan nii-sama.

● **Mida vihkad?**
Tuimust, valetust, ülbust, alt-vedamist, valetamist, armuka-dedust, rahaahnust, virisemist, defitsiiti, kohusetundetust, lol-lust, silmakirjalikkust, kahe-keelsust, võõra mõtte pealesuru-mist, enesekitust, jutumehi, tsirkuse tegemist, lubaduse täit-mata jätmist, kadedust, fanaati-kuid, suitsetamist, bussisõitu, oma arvamuse puudumist, pu-gemist, passiivsust, nõmedust, jala käimist, peenutsemist, or-ganiseerimatust, naiselikke me-hi ja mehelikke naisi, loidust, lohakust, häbematus, rumalust, otsustusvõimetust, ükskõiksust, eesmärgi saavutamist vahen-deid valimata, pessimismi, kül-ma suve ja sooja talve, kahju-rõõmu, padujoomist, labast nal-ja, egoismi, muidusööjaid, tõu-siklust... On veel suur hulk vihkamisväärsed, kuid kardan, et lugeja on juba ammu teise artikli kallale asunud.

● **Kuidas läheb?**
Küll, kui ise lükkad.

Intervjuu eest hoolitses
TPI AM kroonik
REIN LAUK

* Seekordne reis, meeskoori I autoralli, on toonud jälle Tartusse.

